

Naturstyrelsen, Storstrøm
Hannenovvej 22
4800 Nykøbing Falster

Att.: Jørgen Sandby Nielsen

Postadresse:
Natur & Miljø
Frederiksgade 9
4690 Haslev
Telefon 56203000

Kontoradresse:
Natur & Miljø
Frederiksgade 9
4690 Haslev

Direkte telefon 56203074
www.faxekommune.dk

Dato: 28. november 2025

Sagsnummer:
01.05.08-P25-31-25

KS: Raman

Dispensation fra naturbeskyttelsesloven til åbning af større dræn 11a Roholte By, Roholte

Ejendom: 11A ROHOLTE BY, ROHOLTE
Beliggende: St Elmuevej 11

Faxe Kommune giver dig hermed dispensation til åbning af større på ovennævnte matrikel. Placering og udformning af projektet ses af bilag 1.

Afgørelsen er truffet efter naturbeskyttelseslovens¹ § 65, stk. 2.

Dispensationen er nødvendig, fordi projektet skal udføres inden for et område, som er beskyttet natur².

Dispensationen meddeles på følgende vilkår:

1. Dispensationen er kun gældende ved samtykke fra lodsejer.
2. Faxe Kommune skal have modtaget og kvitteret for samtykkeerklæring/ lodsejerfuldmagt inden projektet kan påbegyndes.
3. Åbning af dræn skal udføres efter projektbeskrivelsen.

Der er 4 ugers klagefrist på denne afgørelse, og projektet må ikke påbegyndes før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet over afgørelsen, skal nævnet tage stilling i sagen, før afgørelsen er gyldig³.

Du bør bruge Digital Post eller sende/aflevere et fysisk brev, hvis du vil skrive til os. Sådan beskytter du bedst dine oplysninger.

Dine personoplysninger passer vi godt på! Du kan læse om, hvordan vi behandler dine oplysninger, og hvilke rettigheder du har på www.faxekommune.dk.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af d. 28. juni 2024 om naturbeskyttelse.

² Ifølge § 3 i naturbeskyttelsesloven.

³ Ifølge § 87 i naturbeskyttelsesloven.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen på dette brev⁴.

Dispensationen vedrører kun forholdet til de generelle beskyttelsesbestemmelser i naturbeskyttelseslovens kapitel 2. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

Redegørelse

Projektbeskrivelse

Du har kontaktet os med henblik på at opnå dispensation til åbning af større dræn på beskyttet eng.

Dette projekt ligger under Naturstyrelsens klima-lavbundsordning i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 211 af 8. februar 2022 og senere bekendtgørelser. Projektet har en særlig historie i og med, at der forelå teknisk og biologisk forundersøgelse af COWI 2012⁵ suppleret med jordbundsanalyser for CO₂ og fosfor fra 2022 samt indgået projektaftale med samtlige lodsejere.

Ved stormfloden i oktober 2023 brød Præstø Fjord igennem diget ved pumpehuset og i dag er der således fri hydraulisk forbindelse mellem fjorden og projektområdet.

Landvindingslaget Orup Bæk besluttede, at diget ikke skulle genetableres og pumpedriften ville ikke blive genoptaget. Så de indstillede til, at når arbejderne til sikring af de fremtidige afvandingsforhold er udført og pumpelaget har opfyldt sine økonomiske forpligtelser herved vil pumpelaget blive ophævet⁶.

Dette projekts formål er at sikre, at det naturmæssige potentiale i området bliver fuldt udnyttet ved fortsat fri dynamik mellem fjord og ådal samt, at ejendomme og tekniske anlæg sikres mod senere stormflodshændelser.

Åbning af større dræn

I alt tre større dræn frilægges, så der sikres frit udløb til engsøen. Disse dræn er af en størrelse, der medfører, at nedsivning i skrab som ved de mindre dræn ikke er hensigtsmæssig. Derfor frilægges drænene i en åben grøft, der leder til engsøen. Et af disse løber gennem en § 3-registreret kultureng ved matrikel 11a, Roholte By, Roholte. Engen er i ringe tilstand og i dag er størstedelen af engen under vand som følge af digegennembruddet.

Projektet skal udføres i september-oktober 2026.

Beskyttet natur

Kultureng er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Beskyttelsen betyder, at der ikke må foretages væsentlige ændringer i

⁴ Ifølge § 66, stk. 2 i naturbeskyttelsesloven.

⁵ COWI. Vådområdeprojekt Orup Bæk - teknisk-biologisk forundersøgelse. Naturstyrelsen Storstrøm, 2012

⁶ Ifølge § 44 Vandløbsloven

tilstanden af naturtypen. En ændring kan f.eks. være at dræne, opdyrke, udgrave, opfylde, gødske, sprøjte eller tilplante arealerne.

Ferske enge

Ferske enge skabes ved menneskets påvirkning. Enge kan således være dannet ved slåning eller græsning af naturlige kærsumfund eller ved fældning af elle-, aske-, birke- eller pilledominerede sumpskove med efterfølgende slåning eller græsning. Den menneskelige påvirkning med slåning, græsning og evt. omlægning og gødskning kan være mere eller mindre intensiv, hvorved der kan dannes de såkaldte naturenge og kulturenge. Naturenge er generelt artsrige og indeholder en række sjældnere og fåtallige plante- og dyrearter, mens kulturenge ofte vil være mindre artsrige end naturenge og ikke indeholde sjældne arter. Naturbeskyttelseslovens § 3 sonderer ikke mellem natureng og kultureng, begge typer ferske enge er beskyttet, hvis de opfylder lovens kriterier.

En stor del af engens planter er sjældne, og man kan faktisk finde op mod 50 forskellige arter af planter pr. m² på en eng drevet uden gødskning og omlægning og med græsning eller høslæt. Få naturtyper rummer et så rigt dyreliv som på engene. Her findes talrige insekter, hvis livscyklus er specielt knyttet til engenes planter, ligesom padder og fugle bruger engene til fødesøgning, hvile og yngleaktivitet.

Det er ikke tilladt at udføre en tilstandsændring af § 3 beskyttede naturtyper. Det indebærer blandt andet at der ikke må ske gødskning, sprøjtning og omlægning. Forbuddet gælder uanset om gødskning, sprøjtning og omlægning har været en del af den hidtidige lovlige drift⁷.

Der kan kun i særlige tilfælde meddeles dispensation til handlinger, som ændrer tilstanden af de beskyttede naturtyper, idet reglerne er udtryk for en generel samfundsmæssig interesse i, at de beskyttede naturtyper bevares. En væsentlig jordbrugs- eller anden almindelig økonomisk interesse er altså ikke i sig selv nok til at begrunde en dispensation.

For at man kan opnå dispensation til et indgreb, som ændrer områdets tilstand, så skal der være tale om et område, der ud fra naturbeskyttelseshensyn vurderes som uden særlig interesse, eller et indgreb, der i sig selv ikke vil medføre en afgørende forrykning af tilstanden i området. En anden særlig omstændighed, der kan begrunde en dispensation, kan være at det ansøgte indgreb har en naturforbedrende funktion.

I en afgørelse skal vi ligeledes sikre, at en dispensation ikke vil skabe en uheldig og uønsket præcedens for den fremtidige administration af § 3-beskyttelsen.

Faxe Kommunes vurdering af sagen

Vi har i vores behandling af sagen særligt lagt vægt på, at dispensationen gives på grundlag af et naturforbedrende formål. Den beskyttede eng fremstår i dag i en dårlig økologisk tilstand, hvor den hydrologiske balance

⁷ Ifølge § 4 i naturbeskyttelsesloven.

er forstyrret, og hvor dræning er med til at fastholde en ugunstig udvikling. En åbning af drænet vil ikke medføre en ændring af kulturengen og engsø, som vil få negativ betydning for engens samlede tilstand. Tværtimod vurderes indgrebet at bidrage positivt til at skabe bedre forudsætninger for en mere naturlig hydrologi, hvilket på sigt kan understøtte en forbedring af engens biodiversitet og økologiske funktion.

Samtidig vil åbning være et vigtigt bidrag til at øge den samlede økologiske tilstand i projektet ”Orup Bæk”. Ved at reducere tilførslen af næringsstoffer inden de når projektområdet, styrkes de naturforbedrende tiltag, der allerede er igangsat. Tiltaget forventes derfor at have en afledt effekt, der rækker ud over selve engen, idet det medvirker til at skabe bedre levevilkår for flora og fauna i hele projektområdet.

Derudover er det væsentligt at fremhæve, at en reduktion af udledningen af næringsstoffer til Præstø Fjord understøtter de overordnede miljø- og naturpolitiske målsætninger, som Faxe Kommune arbejder efter. Fjorden er et centralt naturområde, og forbedringer af vandmiljøet her er en vigtig brik i realiseringen af Den Grønne Trepert. Dispensationen bidrager derfor ikke alene til en lokal forbedring af engens tilstand, men indgår også i en bredere sammenhæng, hvor initiativet har betydning for både kommunens og nationale mål om at beskytte og styrke naturen.

Natura 2000

Det fremgår af habitatbekendtgørelsen⁸, at der for alle planer og projekter skal foretages en vurdering af, hvorvidt den påtænkte plan eller projekt kan påvirke et Natura 2000-områdes bevaringsmålsætninger væsentligt. Dette gælder også for projekter, der finder sted udenfor Natura 2000-områder, men som kan have en påvirkning ind i Natura 2000-området.

Det nærmeste Natura 2000-område nr. 168 ” Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund” er beliggende ca. 300 meter fra projektområdet.

Området er særligt udpeget for at beskytte en lang række af marine og kystnære habitatnaturtyper. Området tiltrækker en lang række af ynglende- og trækkende fugle, som benytter området som rasteplads på deres vej nord- eller sydover. Her ses bl.a. Lille Skallesluger ofte overvintrende i større søer og langs de beskyttede vige i Præstø Fjord.

Vi vurderer, at projektet ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre en væsentlig påvirkning af naturtyper eller arter på udpegningsgrundlagende på grund af projektets meget lokale påvirkning og den store afstand til det nærmeste Natura 2000-område.

Bilag IV-arter

Bilag IV i habitatdirektivet indeholder en liste over beskyttelseskrævende dyre- og plantearter, som EU's medlemslande er forpligtet til at beskytte. Disse arter er beskyttet både indenfor og udenfor Natura 2000-områderne.

⁸ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

For bilag IV-arter skal det sikres, at det ansøgte projekt ikke forsætligt forstyrrer bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområde eller beskadiger eller ødelægger arternes yngle- og rasteområder.

Bilag IV i habitatdirektivet indeholder en liste over beskyttelseskrævende dyre- og plantearter, som EU's medlemslande er forpligtet til at beskytte. Disse arter er beskyttet både indenfor og udenfor Natura 2000-områderne. For bilag IV-arter skal det sikres, at det ansøgte projekt ikke forsætligt forstyrrer bilag IV-arter i deres naturlige udbredelsesområde eller beskadiger eller ødelægger arternes yngle- og rasteområder.

Der er tidligere registreret spidssnudet frø, springfrø og stor vandsalamander sydøst fra projektområdet i vandhuller tilknyttet Grønnemosen. Vandhullerne blev oversvømmet ved digebruddet og i dag påvirket af saltvand samt en forventelig fiskebestand. Alle tre arter har lav salttolerance og derfor må vi formode, at de er vandret til andre vandhuller og våde enge nord for Lindersvoldvej.

Vi vurderer, at åbning af drænet ikke vil medføre påvirkning af yngle- og rasteområder for ingen af de tre bilag IV-arter. Det vurderes ud fra, at arterne ikke forekommer i område samt at anlægsarbejdet sker udenfor arternes vandringstid. Derfor kan en påvirkning af arternes økologiske funktionalitet udelukkes ved frilægning af drænet.

Samlet konklusion

Samlet set er det vores vurdering, at dispensationen er velbegrundet, idet den understøtter naturforbedrende tiltag, forbedrer økologiske forhold både lokalt og regionalt, og bidrager til at realisere de langsigtede målsætninger for natur- og vandmiljøet i Faxe Kommune.

Forhold til andre myndigheder

Hvis der under jordarbejder konstateres en forurening af jorden, skal Faxe Kommune underrettes⁹.

Hvis der findes spor af fortidsminder, som for eksempel mørke nedgravninger med trækul, flintredskaber, knogler eller keramik, skal gravearbejdet straks standses og fundet meldes til Museum Sydøstdanmark. Ifølge Museumsloven kan en byherre forud for igangsætning af et anlægsarbejde anmode museet om en udtalelse. I udtalelsen vurderer museet om det kan anbefales, at foretage en arkæologisk forundersøgelse eller om arealet kan frigives. Hvis arealet frigives og der mod forventning alligevel findes fortidsminder er det Slots- og Kulturstyrelsen, der bekoster en eventuel udgravning. Museet kan kontaktes på faxe@museerne.dk.

Faxe Kommune har orienteret museet om dispensationen ved kopi af dette brev.

⁹ Ifølge § 21 i miljøbeskyttelsesloven (lovbekendtgørelse nummer 5 af den 3. januar 2023).

Offentliggørelse

Da vi anser denne afgørelse for at være af større betydning og af almindelig offentlig interesse, er afgørelsen offentliggjort ved annoncering på Faxe Kommunes hjemmeside.

Afgørelsen er sendt til en række klageberettigede myndigheder, organisationer og foreninger, se bilag 3

Bemærkninger og indsigt i sagen

Du kan få aktindsigt i sagen, det vil sige, at du har mulighed for at se sagens dokumenter og få en kopi af dem. Det kan aftales på telefonnummer 56 20 30 61 eller med undertegnede.

Hvis du har spørgsmål til dette brev, eller til sagen generelt, er du velkommen til at kontakte mig enten ved at besvare som digital post, via mail njuul@faxekommune.dk eller på telefonnummer 56 20 30 61.

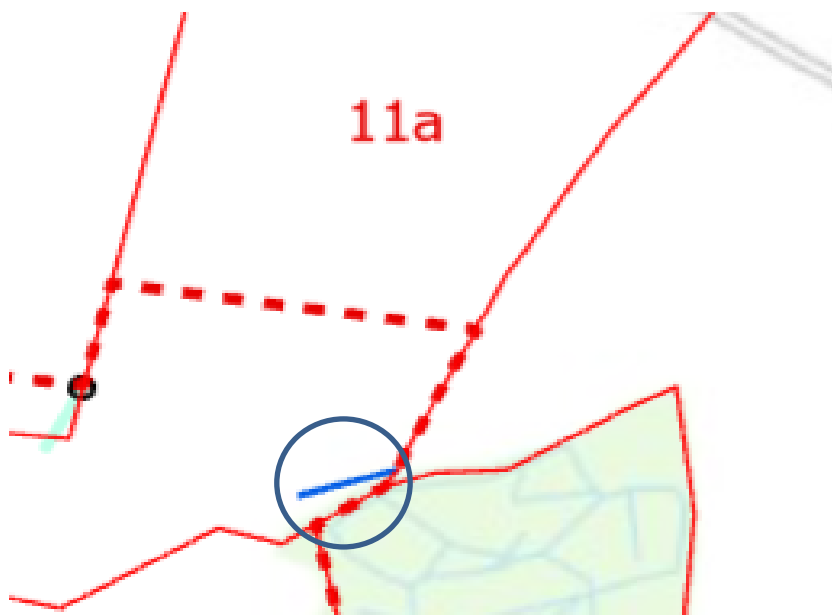
Med venlig hilsen

Nick Juul Brandtberg
Natur- og vandløbsmedarbejder

Bilag

1. Kortbilag
2. Klagevejledning og søgsmål
3. Liste over kopister

Bilag 1: Kortbilag

Figur 1. Åbning af dræn er markeret med blå ring.

Figur 2. Beskyttet eng er med skraveret grøn. Åbning af dræn er med blå cirkel.

Bilag 2: Klagevejledning og søgsmål

Klagevejledning

Du kan klage over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet¹⁰. Du skal sende din klage senest fire uger efter, at afgørelsen er modtaget.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har taget stilling til en eventuel klage, med mindre nævnet beslutter andet.

Du klager via Klageportalen, som du finder i et link på forsiden af [Nævnenes hus](#). Du skal logge på portalen med dit Nem ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Privatpersoner skal betale et klagegebyr på 900 kr., mens virksomheder og organisationer skal betale 1.800 kr. Klagegebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret betales tilbage, hvis klager får helt eller delvist medhold i klagen.

Klageberettigede efter naturbeskyttelsesloven er:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
- lokale foreninger og organisationer, som har væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Du er velkommen til at ringe til afdelingen på tlf. 56 20 30 61, når klagefristen er udløbet. Du får kun besked herfra, hvis der er modtaget en klage over afgørelsen.

Søgsmål

Ønsker du at få prøvet afgørelsen ved domstolene, skal retssag være anlagt inden 6 måneder efter, at du har fået afgørelsen meddelt¹¹.

¹⁰ Ifølge § 78 i naturbeskyttelsesloven.

¹¹ Ifølge § 88 i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Kopi af denne afgørelse er sendt til

Danmarks Jægerforbund	sager@jaegerne.dk
Danmarks Kulturarvs Forening	post@kulturarvsforening.dk
Danmarks Naturfredningsforening	dnfaxe-sager@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening Faxe	faxe@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund	post@sportsfiskerforbundet.dk
Dansk botanisk forening	nbu@snm.ku.dk
Dansk Entomologisk forening	def@entoweb.dk
Dansk Ornitologisk Forening	natur@dof.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Fiskeriinspektorat Øst	inspektoratoest@lfst.dk
Friluftsrådet	Faxe@friluftstraadet.dk
Friluftsrådet Region Øst	lokalraad@friluftstraadet.dk
Miljøstyrelsen Storstrøm	sto@mst.dk
Museum Sydøstdanmark	faxe@museerne.dk
Pionerer I Vandløbspleje	slagtersj@gmail.com
Slots- og Kulturstyrelsen	post@slks.dk
Sportsfiskerforbundet Sydsjælland	sydsjaelland@sportsfiskerforbundet.dk
Sportsfiskerforbundet	tha@sportsfiskerforbundet.dk
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø	mail@sgav.dk